

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 25 czerwca 2025 r.

Poz. 3139

WOJEWODA LUBELSKI

PN-II.4131.169.2025

Lublin, dnia 24 czerwca 2025 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

stwierdzające nieważność uchwały Nr XI/59/2025 Rady Gminy Uścimów z dnia 29 maja 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania stypendium Wójta Gminy Uścimów dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XI/59/2025 Rady Gminy Uścimów z dnia 29 maja 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania stypendium Wójta Gminy Uścimów dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XI/59/2025 została doręczona organowi nadzoru w dniu 9 czerwca 2025 r.

W podstawie prawnej uchwały Nr XI/59/2025 został powołany został m. in. art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U z 2024r., poz. 750).

Zgodnie z art. 90t ww. ustawy, jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy:

- 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (ust. 1).

W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze (ust. 4).

Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży oraz wyrównywania szans edukacyjnych, o którym mowa w art. 90t ust. 1 ustawy, powinien wyznaczać kierunki działań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie edukacji. Stanowi on podstawę do podjęcia przez organy samorządu terytorialnego odpowiednich działań organizatorskich, w tym w zakresie zabezpieczenia środków finansowych na realizację programu, a także do uchwalenia zasad i trybu przyznawania stypendium (wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 23 października 2012 r., II SA/Bd 895/12).

W ocenie organu nadzoru regulacje przyjęte w przedmiotowej uchwale nie wypełniają zakresu upoważnienia wynikającego z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty – Rada Gminy nie określiła bowiem zakresu przyznawanej pomocy, tj. wysokości stypendium.

Przepis art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty określa niezbędne postanowienia, jakie powinna zawierać uchwała podejmowana w wykonaniu delegacji zawartej w tym przepisie, nakładając na radę m.in. obowiązek ustalenia w uchwale zakresu pomocy udzielanej w ramach wsparcia uzdolnionych dzieci i młodzieży. Oznacza to konieczność ustalenia w uchwale wysokości przyznawanych stypendiów.

W szczególności za prawidłowe wypełnienie delegacji ustawowej wynikającej z art. 90t ust. 4 ww. ustawy nie można uznać zapisu § 9 uchwały, zgodnie z którym *indywidualna wysokość stypendium uzależniona jest od rangi osiągniętego wyniku, kwoty ustalonej na ten cel w budżecie gminy na dany rok i liczby uczniów spełniających warunku §4.*

Użyte w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty sformułowanie „organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa (...)” oznacza, że Rada Gminy uchwalając przedmiotową uchwałę powinna zawrzeć w niej postanowienia odnoszące się do wszystkich wymienionych w ustawie zagadnień. Pominięcie przez organ stanowiący wytycznych zawartych w upoważnieniu skutkuje brakiem pełnej jego realizacji i stanowi naruszenie prawa uzasadniające stwierdzenie nieważności uchwały w całości.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 15 czerwca 2021 r. sygn. akt II SA/OI 273/21 uznał, że: *„Organ podejmując uchwałę, nie może pominąć żadnego z elementów wskazanych w 90t ust. 4 u.s.o. Jest on zobowiązany do wyczerpania zakresu upoważnienia ustawowego przez uregulowanie wszystkich kwestii uznanych przez ustawodawcę za istotne, a uregulowanie to musi być dokonane w sposób kompleksowy, a zarazem precyzyjnie i konkretnie. Niewypełnienie tego obowiązku musi skutkować stwierdzeniem istotnego naruszenia prawa, a w konsekwencji prowadzić do uznania nieważności całości uchwały. Ta bowiem musi zawierać wszystkie elementy wskazane w ustawie”.*

W wyroku z dnia 27 kwietnia 2021 r., sygn. akt II SA/OI 266/21, WSA w Olsztynie podkreślił, że: *„Kompetencja do ustanowienia wysokości stypendium przysługuje wyłącznie organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego i nie można jej delegować na żaden inny podmiot. To rada, jak wynika z art. 90t ust. 4 u.s.o., określa formy i zakres pomocy, zatem to rada ustala, czy będzie to pomoc pieniężna, czy rzeczowa oraz jej zakres, pod pojęciem którego mieści się wysokość pomocy pieniężnej. Brak określenia w uchwale zakresu pomocy, tj. wysokości stypendium, przy jednoczesnym scedowaniu tej kompetencji na organ wykonawczy stanowi nie tylko istotne naruszenie prawa, ale także stanowi o tym, że organ uchwalodawczy nie wykonał delegacji ustawowej. Takie pominięcie uchwalodawcze powoduje, że akt prawa miejscowego jest niekompletny. W związku z tym zaistniały podstawy do stwierdzenia jego nieważności w całości”.*

Powyższe stanowisko potwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w orzeczeniu z dnia 18 czerwca 2024 r. sygn. akt III OSK 2735/22: *„W orzecznictwie sądowym wyraźnie dominuje pogląd, zgodnie z którym uchwała podejmowana na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty powinna wskazywać wysokość stypendiów lub innych form pomocy i jest to wyłączna kompetencja organu stanowiącego, której nie można delegować na żaden inny organ (por. prawomocny wyrok WSA w Olsztynie z 15 czerwca 2021 r. sygn. akt II SA/OI 273/21; prawomocny wyrok WSA w Poznaniu z 6 lutego 2019 r. sygn. akt IV SA/Po 1061/18; prawomocny wyrok WSA w Olsztynie z 27 kwietnia 2021 r. sygn. akt II SA/OI 266/21). (...) Organ wykonawczy mógłby otrzymać na podstawie uchwały podjętej w oparciu o art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty prawo do ustalania wysokości stypendiów, ale tylko wtedy, gdyby przepisu samego Regulaminu precyzyjnie określały przesłanki, którymi ten organ miałby się kierować ustalając kwoty stypendiów. Tym samym z upoważnienia ustawowego do określenia przez organ stanowiący m.in. zakresu i form pomocy wynika, że to ten organ a nie inny organ ma określić zarówno formę lub formy pomocy (np. finansowej w postaci stypendium lub rzeczowej) jak i zakres tej pomocy, a więc w przypadku pomocy finansowej jej wysokość. (...) Bez określenia jakiegokolwiek kwoty stypendium (a to miałyby miejsce w razie stwierdzenia nieważności § 5 ust. 2 Regulaminu) nie może obowiązywać uchwała podjęta na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty”.*

Organ stanowiący gminy wykonujący kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. Pominięcie obligatoryjnego elementu uchwały skutkuje brakiem pełnej realizacji upoważnienia ustawowego, bowiem nie wyczerpuje zakresu przedmiotowego przekazanego przez ustawodawcę do uregulowania przez Radę Gminy.

W ocenie organu nadzoru przyjęte przez Radę Gminy Uścimów regulacje nie określają wysokości stypendiów, a zatem nie wypełniają upoważnienia ustawowego w zakresie określenia zakresu udzielanej

pomocy, co stanowi istotne naruszenie prawa. Kwestia ustalenia zakresu pomocy (wysokości stypendium, wysokości nagrody o charakterze pieniężnym) należy do kompetencji Rady i uprawnień w tym zakresie nie można cedować na inny organ.

Analogiczne stanowisko organu nadzoru było wyrażone w rozstrzygnięciach nadzorczych m. in. z dnia 7 maja 2024 r., znak: PN-II.4131.101.2024, stwierdzającym nieważność uchwały Nr XXXIX/237/2024 Rady Gminy Sosnówka z dnia 9 kwietnia 2024 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania stypendiów za wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe i artystyczne; z dnia 25 maja 2020 r., znak: PN-II.4131.164.2020, stwierdzającym nieważność uchwały Nr XVIII/131/2020 Rady Gminy Godziszów z dnia 29 kwietnia 2020 r. w sprawie ustalenia Regulaminu przyznawania Stypendium Wójta Gminy Godziszów za wyniki w nauce; z dnia 8 lipca 2019 r., znak: PN-II.4131.330.2019, stwierdzającym nieważność uchwały Nr VII/52/2019 Rady Gminy Baranów z dnia 31 maja 2019 r. w sprawie przyjęcia programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży na terenie Gminy Baranów oraz zasad przyznawania nagrody Wójta Gminy Baranów.

Przedmiotowa uchwała jest obarczona również wadą prawną innego rodzaju.

W § 3 uchwały przyjęto, iż stypendium może być przyznawane uczniom uczęszczającym do szkół podstawowych znajdującym się na terenie Gminy Uścimów *oraz mającym miejsce zamieszkania na ww. terenie.*

Powyższa regulacja jest sprzeczna z treścią upoważnienia udzielonego Radzie Gminy w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, w brzmieniu obowiązującym w dacie podjęcia uchwały. W upoważnieniu tym ustawodawca zastrzegł bowiem wyraźnie, że podejmowana na jego podstawie uchwała winna regulować warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania.

W świetle powyższego Rada Gminy uchwalając szczegółowe warunki udzielania pomocy uzdolnionym dzieciom i młodzieży pobierającym naukę, nie jest władna zawęzić kręgu adresatów uchwały do uczniów zamieszkałych na terenie danej gminy.

Powyższe stanowisko organu nadzoru znajduje odzwierciedlenie w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 22 czerwca 2021 r. sygn. akt III SA/GL 35/21 „Przepis ustawy stanowi bowiem o uczniach pobierających naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego - niezależnie od miejsca ich zamieszkania. Jedynym kryterium wyznaczającym krąg podmiotowy uchwały jest pobieranie nauki na terenie danej gminy oraz bycie uczniem uzdolnionym, posiadającym konkretne osiągnięcia i wyniki w nauce. Regulacja zaskarżonej uchwały stanowi więc istotne naruszenie prawa, polegające na wadliwym określeniu jej adresatów, która w sposób niedopuszczalny modyfikuje normy ustawowe”. (por. także wyrok WSA w Kielcach z dnia 23 kwietnia 2024 r., sygn. akt II SA/Ke 548/23 oraz w wyroki WSA w Olsztynie z dnia 27 maja 2021 r. sygn. akt II SA/Ol 297/21 oraz z dnia 29 czerwca 2021 r. sygn. akt II SA/Ol 290/21).

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XI/59/2025 jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Uścimów
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Uścimów